

Womhaj Bóh!

Cyfrlo 49.
8. dez.

Lětnik 11.
1901.

Szerbiske njedzelske kopjenka.

Wudawaju so kóždy kobotu w Szmolerjez knihicizishezetni w Budyshinje a su tam dostacž sa schtwórtlětnu pichedplatu 40 np.

2. njedzela adventa.

Rom. 15. 13.

To najlepše na hwězce je lubosć, tak je něchtó ras prajik. Dale móht k temu pichistajic: To najnušnišce je wěra, to najrjeńšce pak nadzija. Kotre žiwjenje je tak čimowe, so ani hwězdizca nadzije w nim hwězčila njeby. Bur so prózuje na nadziju; džetacžet čaka na mibu, wojowar so bėdži dobyčja dla, pučjowar so wješeli na domojwróčenje, nadzija kóždeho kishesčijana pak je njebjelke kralestwo. Nichtón njeje tak šbožowny, nichtón tak nješbožowny, so njeby žaneje nadzije mět abo njetrebat. A tola — tak husto nadzija žaneho dopjelnenja nje-namaka a na jeje město stupi potom sadwělowanje. Nimamy žaneje nadzije, kotraž njemyli? Bohu budž džak a thwalba. Bóh luby Knjes je kishesčijanow nadzija, a tón wostanje do wěcznošće. Zuta nadzija, wot kotrež najsche Bože słowo rězi, je to najrjeńšce na hwězci.

Tajka nadzija je nam kishesčijanam jara nujna, pichetoz to je najscha pchiklusknošć, so bychmy boha-bojasne žiwjenje wjedli, to pak by sa naš pšcheržetko bylo, njebyli nam njebjelki Wótz kwoje šlubjenja dal nam k trošchtej a k pohylunjenju. Kishesčijan dyrbi sečepilny byč, tak móht pak hubjenstwo šwěta njeseč, njebyli wón so trošchtowacž móht w napohladanju na kónz w krašno-šći, kotraž čaka na kóždeho šwěrneho kšiznosčerja. — Kishesčijan ma khróble wojowacž, ale šchtó njeby wošlabny bjes teje wěstosće, so napohledku tola dobyčje a kónu

žiwjenja dostanje. Kishesčijan čže šbožnje wumrjeć, ale šchtó čžyl štupeč do nozy šmjercze a rowa bjes nadzije wěczneho žiwjenja? —

Kož róluk kwoje šymjo wušywa čakajo na žně, tak wušywa předat šymjo Božeho słowa we wošadže. Nola wutrobow je husto twjerda a kamjeńtuo, a šda so, kaž by džěto bjes ploda bylo, ale my wěmy, so našcha próza podarmo njeje w tym Knjesu. Čžeho dla kóbu štoržicž bjesšbožnosće čžlowjekow dla a njewěry dla. To je nam naš šbožnik wchitko do přědka prajik. Tajkich džetacžerjow tón njebjelki Knjes do kwojeje winizy trebacž njemóže, kiž su bjes nadzije. Prawiza teho Knjesa dobyta. Šeli w žanym čžohu, dha je nam nadzija trejeba w našich čžakach. —

Šchtó pak nam tutu šbožnu nadziju dawa. Kóžda nadzija, kotraž šebi čžlowjekoto čžinja a wumyšla, ma šmjercž w šebi; žiwu twjerdu nadziju mamy jenož mot Boha, wón ju nam do wutrobny plodzi, a naš k trošchtom wošbožuje, jeli so na jeho słowo šedžbujemy a našchu dušchu jeho šlubjenjam wotwrimy. Š njeszpiwaj wušnenja štonych ščpruchow k Božeho pišma w twojej mlodošći. Husto je bylo sa šedžiwza jejuicžki trošcht w hubjenštwie, tyščnošći, haj w šmjertnej nušy tajke šłowo k biblije, kotrež je jako džěčzo dyrbjat w šchuli k prózu nawuŕneč. Š Božeho słowa čžerpamy my našchu nadziju w žiwjenju kaž w šmjerczi. Ššes šesom šchryšta mamy my tu wěstosć dopjelnenja wšchitkich Božich šlubjenjow, to pak je wěrzajnych kishesčijanow

nadžijo. Něk mójšch twoju nadžiju stajicz na Boha, pšchetoz wón je twój Wótz pšches Jezom Khrysta. Něk posbėhaj swojej woczi k horam, i kotrychž tebi pomoz, twój sbóžnik pšchindže. Něk žadyn hrėch twoju nadžiju saniczicz njesamóže. Žana šmjerež twoju nadžiju njesahanibi, pšchetoz Jezus moja nadžija, a mój sbóžnik, tón je žiwu. Njecz je lubosėz to najlėpsze, wėra to najnujšisze, kšchecėžijanow nadžija pał je to najrjeńsze na šmėcze.

Pucjowanie po Bożim pišnje

abo

taiste myšle nadeńdžech, Bože słowo cztajao.

Podawa šwėrny cztar „Pomhaj Bóh-a“.

1. Inihi Mójšakowe, 30. itaw.

(Potracjowanie.)

V. Sctucžka 25—43. Došlužiwšahi swoje 14 lėt chyzsše Zalus se žonomaj a s džecžimi domoj cšahnyč do Kananejškeho kraja. Tola Laban žebi jeho s nowa swajaja. Zalus pał snajeshe, kał ma poštajene, po wšchėm idaczu njerolomne wumėnjenja ja žebje šwóžiwacž, jo žo ja pšchichodne 6 lėt na šlužbje pšches mėru wobobacž.

25. Hdyž pał bėšche Rahel Zoiesja porodžila, a hdyž bėchu žo tał Zalusowe žebženja, jo by tež džecžo mėl wot lubowaneje žony, ipokojite, džeshe jeho druha šydomlėtna šlužba na tónz. Duž džeshe Zalus k Labanej: Pšuchėz mje nėtko, jo bych žo wrėczil na šwój statol do swojeho wótzneho kraja, dokelž žo mi hėrko štyšesze po mojmim.

26. Daj mi tał mojej žonje a moje s nimaj pldžene džeczi, ja kotrež šym tebi šlužil, jako žy mi šam moju mīdu poštajil, jo njeponėbu šam, ale s nimi. Pšchetoz ty wėsch, kał šym tebi šlužil, mjenujžy tał, kaž šmój žebi šrėczajoi, 14 lėt, a to po wšchj šwėdomlītowiczi a šwėrje.

27. Laban, nastrožiwšahi žo tał nahleho požadanja a tola tež wjedžizy, jo žo teho njemóže a nješmė žarjez, džeshe k njemu: Njecz hnadu namafam pšched twojimaj wocžomaj a njedžel žo tał nahle wote mnje. Pšchetoz ja pššnawam, jo mje šnjes tebjje dla požohnuje, a tał dha šđerž mi hīchjeze na šwīlu tajke žohnowanje.

28. Tola ja njebych chyzl, jo by pđbla šchodowal. Mjenuj mi swoju mīdu, kotruž mam tebi dacž; wšchj šprawne žadanje chzu tebi lubjejad šwolicz.

Ššamopaičny Laban pšchecjeshje žebi po šwójich pšchiwėrtach šwonfowne žohnowanje pšches šlužbu tuteho cšlowjeka Božeho. Tola bėchy mēšeshe ipššnacž, jo nješmėch Boha ja hmech mēcz. Polhoštajžy Labana žezini Bóh Zalusba wo wjele bohatsheho, dužli bėšche Laban šam.

29. Zalus pał džeshe k njemu: Ty wėsch, kał šym tebi šlužil a kajli maich šlót ja moju šlužbu.

30. Ty mēšeshe malo, prjedy dužli ja šem pšchindžech; něk pał je žo wšroštko jara wulžy, a šnjes je tebjje požohnowal pšches moju nohu. Šdžez tež šym šchol, je Bože žohnowanje moje stopy icžehowalo. A nėtko, šajtarawšahi tał derje twój dom, hdy pał budu ja šwój dom wobstaracž? Mam-li tebi dlėje šlužicz, dha je nėtko drje cžah, jo bych žebi tež šam nėšdjo nahromadžil a jo bych tebi tał šwoje wumėnjenja šđeril.

Zaluskej njebė žo macžetna powjesėz dostała, jo je žo Ššawony hnešw imėrowal. Wjes dnėla pał je runje tehdy Debora, šebelžyna dnėla, k njemu do Harana pšchischa a je jemu šđeril, jo je jeho macž wumrjeka. Tał by žo nam rošajniko, jo chyzliche nėtko hīchjeze dlėje pšchi Labanje wostacž.

31. Wón pał džeshe: Šchto dyrbiti czi dacž? Zalus džeshe: Ty mi njeterjebasch nježo dacž; ale jeli jo to mi chzesch šwolicz, šchtož czi praju a tebi hnydom nadrobnišcho šđeril, dha chzu šahjo pascž a wobarnowacž twoje wozzy.

Ža chzu mjenujžy džėnša i tobu pšches wšchitke twoje stadla hicz a chzu pšched twojimaj wocžomaj, jo mójšch žo šam pšchewėdžicz, kał šwėdomlītny ja budu, se stadlow wotdželicz wšchitke pišane a blecžkojte wozzy, a to te, kotrež žy s wjetšcha bėle s nėkotrymi cžornymi blecžkami, jako tež te, kotrež žy cžorne a maja nėkotre bėle blecžki, a wšchitke žyle cžorne wozzy mjes

jehnjatami (wowežim šlotom) a runje tał pišane a blecžkojte košy. Teke tał wubrane pišane a cžorne wozzy a pišane košy daj potom wošebitym paštyřam, kotřiz maja je na wošebitych paštwiřchecach pascž; ja pał chzu wšchón šlót se wšchėdnej barbu, bėle wozzy a cžorne košy, šame mēcz a pascž. Wšchitko šchtož žo nėtko pšchichodnje w mojim stadle pišane a blecžkojte wulenje, to budže moja mīda.

Laban pał bė wješeku, jo žebi Zalus wjazw nježadašche, dokelž žo porėdko stawa, jo žy woweze jehnjata blecžkojte, hdyž wozzy stajuje pod hošym njebjom šhodža.

33. A Zalus džeshe dale: Tał budže moja prawda mi šwėdėczicz džėnša abo jutije, hdyž pšchindže, jo budu moju mīdu wot tebjje bracž. Pšchindžech-li pšchichodnje šam, jo by pošladal, šchto je žo narodžiko, dha budžesch lėhko ipššnacž, jo šym šprawny k tebi a žo s tym špokojn, šchtož je po poštajenym prawu moje, abo hacž žebi wjazw žadam a tebjje šjebam; tał jo, šchtož njebudže pišane a blecžkojte a niz cžorne mjes jehnjatami a njebudže pišane a blecžkojte mjes košami, kotrež žy mojemu stadlu pšchidželene, to mēj ja kradnjene pola mje; teho dla wšmi to prjecž a pšchidžel žwojemu šwójitwu.

(Potracjowanie.)

Modliš žo?

Kał modliš žo, mój kšchecž'jano?
Mójšch žo kaž džecžo modlicž,
Křiz prošcho k nancj horje pohlada
A s pšchecžom wutrobu jom' wuřhpa,
Šchtož požada? Praj, mójšch žo modlicž
A Bohu, twojom' Wótzej, prajicz wšcho?
Kał modliš žo?

Šchto modliš žo, mój kšchecž'jano?
Ššu šłowa prošdných šynkow,
Ze šlaboko škat, šchtož njewė wutroba?
Praj! Abó je nutrna, horjaza?
Ležič pšched nim, prajič jom' wšchitko s myšlow,
Kał je w wutrobje, jom' šjewišch wšcho?
Šchto modliš žo?

Šdže modliš žo, mój kšchecž'jano?
Tam, hđžez žo modla drušy,
Tam, hđžez je kašane, hđžez šlōždy dže,
Šso modlicž widži, šlyšecž šamóže?
O, nimašch šomorfu, i nim rėczecž we nufy,
Hđžez ničtō njewidži? Ze wėrnje wšcho?
Šdže modliš žo?

Šdy modliš žo, mój kšchecž'jano?
Praj, je to pšchezo wšchėdnje?
Wjes pšchecitacža, pšches žyle žiwjenje?
Praj! Abó je hnadž hubow šdychjenje,
Křiz jenož w nufy žo k njebjy šbėnje,
A posbėhnjesch ty s džalom k njemu žo?
Kał modliš žo?

O derje czi, mój kšchecž'jano,
Šdyž žo ty modliš šprawnje!
Šdyž maich ty Boha wšchudžom pšched šobu,
Šso k njemu modlišch i žyle wutrobu,
Dha w swojej modlitwje žo džecžy rumajch,
A Bóh se šamjeń wobtwjerdžuje to,
Kaž modliš žo, mój kšchecž'jano!

Ernst Šelaj.

Paardekraalska pšhijaha a kamjentny stolp „Eben-ezer“ na Dwarfontein w burškim kraju.

Džen 16. hodownita w lėcže 1880 wodžerjo burškeho luda na šamje Paardekraal pola Krügersdorfa hromadu štupichu, jo bychu wuradžili, kał mōhli jendželste nadknještivo, kotrež jich tehdy pod Sir Lamony Owen jara cšichšeshe, wotcžiknyč. Wo dohlich jednanjach a šahorjencych rėczach bu wobšamknjene, jo žo brónjom pšchinnu a je prjedy s rufi njepoloža, doniž njeje njepšchecžel s krajn wubity. Czi, kotřiz džel šjerjedu, žo teho dla se šwjatocž-

pośladowi, w njej czytacz. Kac husto ho wot wćrowanjskich biblijow jednoroczi wudawc wustwoiti, so bychu młodzi mandželjszy wopravdže w njej czytali a ju njebychu jako pychu do schłenczancho khamora položiti. Kac husto starichi bibliju kupuja sa džęzo, tiž do škole štupi, i wuprajenjom: „Wólj mohłoj jemu nazi ho bu dacž, ale tu chzemoj tola pschezo doma męcž.“

Wot přenjecho herbsteho wudawka biblije hacž k najnowšchemu je ho kóždemu wobebite naponinanje ho bu dalo: Pilnje w bibliji czytacz. Podamy tu słowo i pschedręče přenjecho wudawka (1728): „... By-li pak hebi bibliju kupil, potom hebi ju jenož nje wobhladaj, nje wsmi ju jenož do ruki, pschetož to tebje sbožneho czintcz nje mōže, ale pytaj teho knjeja w njej, czytaj ju i nutnoicžu, se žadanjom, i pilnoicžu a se swědomliwocžu.“ — A sawěseže tajse dobre wučby su ho we wutrobach Szerbow sakorjenite, ewangelsti herbsti lud rad swoju bibliju čita. Włchi khoroložu drje hujęzišcho ipewakste nadeidženy, dofelž su žnano mještiche knihe a dofelž khoru woskebie kheruicche i hłowy inaja. Włchi wopravjenjadž pak ho rad biblija ho bu na blido položiti.

A ma dha tež čitanje biblije swoju mōž nad herbstim ludom? Čini i čitarjow pošluchajow? Swěrimy hebi „haj“ prajicž. Esny wot teho sdalen, wo našchim herbstim ludu něšto druhe kwalic, hacž hnadu Woju w Khrystužu, hdžęziti ho pschekraňja, ale wěny, so je bohobojnosć a kralowěrnosć našeho luda, pošluschnosć pschecziwo wšech wyschnosći a něotre dobre smyšlenje jemu sadschępjene a sđeržane psches Bože słowo, kotrež w macžernej rěči k njemu rěčęche „w zyrkwi i bibliję: „pschetož wšichte pišmo, psches Bože nadumjenje date, je wužitne k wučzenju, k domjedženju, k žwarjenju, k polępščenju w prawdosći, so by Boži čłowjek dolonjany byt k wšchemu dobremu skuttęj hotowy.“

Wysche wšchitkich hwěsdow.

Wysche wšchitkich hwěsdow
Kac je tam mčne wicho,
Pod njehejštim woblkom
Na jemi, nad morjom
Swětne holki pošluchaj wšcho.

Wysche wšchitkich hwěsdow
Kac dyrbi wicho sbožne byčž!
Wy wjekeła na hwěče,
Čęhucže nētł wote mnje,
Sa chžu w njebju wjekele męcž.

Wysche wšchitkich hwěsdow
Kac je tam bōjke wšcho.
Na jemi je mysl, idacže,
Tam pak je wobladanje;
Bōjsta kraňnoicž wobhwětli wšcho.

Ernst Helaf.

Ważnosć wušnacža.

Pschirodospytajizy praja, so hdyž jena pežolka mēd namaka, wona hnydom do koleča ho wróči a swojim tworakškam to jemi a wone wchitke ho bu lecža, so bychu mēd wotnoschale. Njedyrbjeli my, tiž smy my mēd w skale Žesuju Khrystužu namakali, tež žohnowanje swojim hobucžlowjekam iwicž, hdyž my wušnacže wo Žesufowej lubosći wotpoložimy? Tam je došč sa kōždeho, došč sa wšchitkich a došč sa wšchę čahny. Bōjče a džęleče ho i nami. — Sčtož my hebi w Khrystužu pschęjenu, my kōždy čahj namakamy. Hdyž chzemy wjele, namakamy wjele. Hdyž chzemy wšchitko — hdyž my nasy a proišcho k Khrystušej pschidžemy, — potom w nim wšchitko namakamy. — Wšchitko je našche; wy pak seže Khrystuškowi.

Něki žiwjenja,

i někotrych woskebných schpruchow hwojateho pišma wuwjedžene.
Zak. 3, 16.

Hdžęž sawisč a swada je, tam je njerjadnosć a wšchelka šla wěž.

Khrystostomuš, jedyn zyrkwinski wučer, praji: Sawisč je kōn, na kotrymž čert rad jěbđi; mōže tež derje wěčno byčž; pschetož

sawistny čłowjek je prawy grat čerta. Wšchitko je jemu napšchecziwo, sčtož tōn druhi dobrego wobšedži; tak, kac jedyn poš na drugeho mōrczi, hdyž do kuchinje dže. Hdyž jedyn něšto dobre čini, dha to sawistnika mjerja; a ham tola žanu wušchifnosć a žaneho ščicha k temu nima. Pschidžę-li něcht k wyschęj čęseči, dha jemu tež sawisč sa pjatomaj dže, kac kōnczny ječen, a pyta jeho dele stercęč, hdy by runje přędy pola njeho hšchęje jumu wjazh dobrego wužiwoł. Kac žadlawje jedyn sawistny čłowjek won hlada; ale wōn dostanje napošledku tež žadlawe myto. Pschetož kac wōn njeje ničjo, dylzi njerjadnosć a wšchelaku šlu wěž nacziwit, tal tež wōn ham ženje k ničzemu dobremu nje pschidžę, ale kac keramž želeso a čerwje drjewo šzruja, tak šzruje sawisč swoju hamžnu wutrobu, (Wšchitk. Sal. 14, 30), a schłodži hebi hamemu wjazh hacž temu, kotremuž sawidži, dofelž wōn ham swoju wutrobu tyčaji, dla swojeho bližicheho sboža, kotrež jemu nje popšęje, a tola ham ženje jo nje dostanje.

Moja wutroba, Chyža dha ty ho tak njebožowna činicz? To budž daloko! popšęej wjele wjazh twojim bratram čęseč, bohastwo, počinki a sbože, haj wšchitko, sčtož jim tōn knjes popšęje, dha budže tebi tōn hnadny Wōtčęž tež dacž. Sčtož hebi twoja wutroba žada, a čohož ho twoja wěra nadžiya.

Seamapaichnoicž, sawisč, hidjenje,
Wšchal Božo njedaj we nmi hndlicž.
Sakalkosč a wšcho jebanje,
Chyžł wote mnje přęčž honicž.

Najwjetšcha lubosć.

Pschipočdnjo bē pschidchlo a murjerjo, kotič pschi twarje jeneje zyrkwoje w potnožnej Italskej džęlachu, hwoj grat na bok položichu, so bychu hodžintu wotpocžnyli. Wobjed bē storo nimo. Někotři khlōdwojte mēnacžko pytachu a ho lehnuchu; drusy do bližęje forczny dōidžęchu. Ale jedyn njes nimi bē, kotryž bęchje wučzobnil Khrystuškowy a niž wot khlēba hameho, ale wot słowa Božeho žny. Wōn hebi swoje male modlicke knižki do ruki wsa a w nich čitafche. Jedyn hobudžęlacčēt njmo džęšę a ho jeho hanjo praschęchje: „To drje je nękajta historija wo lubowanju?“ „Wopravdže,“ pobožny murjek motmōwi, „to je historija wo najwjetšchj lubosći, wjenjazy wo tej: Tak je Wōh hwēt lubowal, so je wōn swojeho jenicšeho žyna dal.“ M. H.

Dwoje najdrōžšche kubla.

Rašcha kšęzorka je wo swojich džęčoch prajta: „Wjele wšchem, sčtož je ni Wōh lubcho a dobrego dal a wopotafal, su mi moje džęči to najlubšche. Wšchitko druhe, sčtož tu na jemi mam, dyrbju přęčž dacž; moje džęči pak, tal ho nadžijam, mōžu hebi ho bu do njebjes wjacž.“ To su stote słowa. Wopomni je derje, a wotčęhni swoje džęči w bohobojosći a pobožnosći, so prawy pučž namakaju a kłodža, potom žmęšęch tež tu hamu nadžiju, a twoje džęči budža twoje najwjetšche a najdrōžšche kubla na jemi. M. H.

Něšto k rospominanju.

Stacžatka w nasymje, hdyž se sčtomow ličjo pada, čahnu psches morjo, maja wysche hebe schęre njebjo a spody hebe schumjazu wodu a hdyž tež přeni trōčž daloke pučžowanje činija a čzophy kraj se swojimaj wōczłomaj njewidža, ani widžeti nježbu, kotryž tamnu stromu morja leži, ho tola mylicž njedadža, ale hobu-čahnu po wabjenju, kotrež je jim žworicčel do wutrobny položil a nje widěluja, so tam čzophy powēr, k temu selene sahony, ličęža a plody namakaja. Tajke twjerde dowěrjenje je nam kšę-šęžjanam date w našchj wěrje.

Daljšche dobrowōlne dary sa wbože armenislc žyroty:

Psches k. kararja Mrosaka w Grodžišchęju:

M. M. i Wōsborka	3 hr.
M. M. i Kortniž	2 =
M. M. i Grodžišchęža	1 =

Gromadže: 6 hr.

W njenje wobohich žyrotow praji wutrobny džak
Gōlcž, redaktor.